

SECVENȚE DINTR-O ÎNCERCARE PE CARE AȘ DORI-O IZBUTITĂ

Ipodiaton, Răzvan Ciucă

Tot anul 2006 m-am gândit la destinul „fermei lui Pană” de la Frățilești, Ialomița. Alecu Pană mă rugase să-i găsesc un cumpărător pentru ce mai rămăsese din Fermă: un conac, casa administratorului, pivnițele, magaziiile și hambarele, ultimele, unicate în programul arhitecturii de depozitare din exploatarea agricole europene până în zilele noastre.

„ Dacă înzestrarea ei, (a moșiei Frățilești, proprietatea d-lui Aurelian Pană, ministru agriculturii n. n.) arată pe exploatatorul de mare clasă, hotărât să lupte cu toate greutățile- climă aspră, lipsă de brațe etc- și să le învingă, asigurându-și o rentabilitate permanentă, apoi starea câmpului și a culturilor, arată pe plugarul priceput, care știe să se folosească de sfaturile științei, fără a face nimic de prisos care ar spori cheltuielile fără să aducă un echivalent de producție. Iar toată această întreprindere - vastă pentru România de azi- este un model de organizare. O imensă mașină economică în care fiecare arc și foecare roțiță acționează permanent, într-un ritm uniform și într-un acord permanent în ansamblul aparatului.” (A. D. Carabella, *Marea proprietate. Exploatarea și realizări*, volumul 1, 1942)

Aurelian Pană ajunsese la Frățilești în 1911, împreună cu soția sa Eufrosina. Au plecat de acolo doar când i-a chemat Domnul ...

***

Pană Aurelian, născut la 20 septembrie 1880, în comuna Marsilieni- Ialomița, unde se stabiliseră părinții săi, originari din Satu Lung (Săcele), Brașov, obține trei licențe la Universitatea Sorbona, Paris A participat la campania balcanică din 1913 și la primul război mondial, luptând la Mărășești. Președinte al Institutului Național de Export, membru în Consiliul Permanent al Agriculturii, membru al Institutului de Științe Sociale al României, președinte al Academiei de Agricultură, președinte al Sindicatului Agricol din Ialomița etc (...). Din ianuarie 1941 (după înnabușirea rebeliunii legionare), ministru subsecretar de stat la Agricultură și Domenii, apoi ministru plin (14 martie 1942- 3 iulie 1943). Nu a încasat salarii, sumele respective fiind folosite ca ajutor pentru funcționarii ministerului. Din guvernul Antonescu a plecat prin demisie. Arestat în 1948 și condamnat, prin decizia penală 123-19.01.1949, a Secției a IV-a Penală a Curții București, la 10 ani de închisoare. Deținut la Jilava, Cernavodă, Gherla unde va fi și ucis la 4 mai 1951 (Cicerone Ionițoiu , *Victimele terorii comuniste. Arestați, torturați, întemnițați, uciși* , editura Mașina de scris, București, 2006)

A avut doi fii: Petru, ucis împreună cu șoferul său, de sovieticii „eliberatori”; trupurile lor au fost aruncate la câini, într-o groapă. Cornel, al doilea fiu, s-a mutat la Domnul în urmă cu câțiva ani. Trăiesc la București, Cristina, sora și Alecu, nepot la Zurich.

***

Misie grea pentru mine: să găsesc cumpărător pentru „Conacul lui Pană” de la Frățilești. Dar cum să vând din istorie și cui? Mă aflam în 2006. Era într-o sâmbătă, în Postul Crăciunului. După slujba de pomenire a morților l-am sunat pe Preasfințitul Damaschin Coravul, Episcopul Sloboziei și al Călărașilor, căruia i-am spus, gândul primit de la bunul Dumnezeu și îngăduit de sora și nepotul lui Aurelian Pană: să fie la Frățilești mănăstire.

***

2009, primăvară. La Frățilești începuse timid viața duhovnicească. Pomii din livadă erau în floare pe când se rânduiau paraclisul și primele chilii. Să nu spun ceva de supărare, dar cuvioasa Mira, stareța era vrednică. Doamna Cristina și Alecu , sora și nepotul vrednicului de amintire Aurelian Pană, plângeau de bucurie.

În rest, Locul cu toate mărturiile-podoabe de altădată, nu dădea semne de întremare. Era nevoie de chibuință, de proiecte de arhitectură și restaurare, și mai ales de bani.

***

Într-o zi am primit un telefon de la Doina Teodorescu, doctor în arhitectura la Universitatea Spiru Haret, Facultatea de Arhitectura. Își oferea gratuit ajutorul, împeună cu colegii și studenții săi.

Încredința tiparului un document care ar fi putut însemna mai mult decât ceva pentru destinul Locului de la Frățilești. Preasfințitul Damaschin plecase la Domnul și întâistatorul Eparhiei era acum Preafințitul Vicențiu.

SNAPSHOTS FROM AN ATTEMPT I WOULD WANT TO BE SUCCESSFUL

Ipodiaton Razvan Ciuca

I had been thinking throughout 2006 of the destiny of ‚Pana’s farm’ in Fratilesti, Ialomita. Alecu Pana had asked me to find a buyer for him for what was left from the Farm: a manor, the farm manager, the cellars, the warehouses and barns, the last ones, unique in the architecture storage program, from the European agricultural holdings until today.

‚If its endowment (of Fratilesti estate, owned by Mr. Aurelian Pana, minister of agriculture n. n.) shows the high-class exploiter, determined to face all the hardships – harsh climate, lack of labor etc- and to defeat them ensuring a permanent return, then the conditions of the field and cultures show the handy ploughman, who knows how to use the science advice, without making anything unnecessary which would increase the expenses without bringing about a production equivalent. And all this enterprise – vast for today Romania – is a model of organization. A huge economic machine where every arch and every wheel acts permanently, at a uniform rate and in a permanent agreement in the whole device.’ (A. D. Carabella, *The great estate. Exploitations and achievements* , volume 1, 1942)

Aurelian Pana had reached Fratilesti in 1911, together with his wife, Eufrosina. They left this place only when God called them ...

***

Pana Aurelian, born on 20 September 1880, in Marsilieni commune – Ialomita county, where his parents had settled, coming from Satu Lung (Sacele), Brasov county, is awarded three degrees at Sorbona University, Paris. He participated in the Balkan campaign of 1913 and in World War I, fighting at Marasesti. He was President of the National Export Institute, a member of the Permanent Council of Agriculture, a member of the Social Sciences Institute of Romania, president of the Academy of Agriculture, president of the Agricultural Union of Ialomita county etc (...). Since January 1941 (after the suppression of the Legionnaire rebellion), Minister Undersecretary at the Agriculture and Domains ministry, then minister in full (14 March 1942 - 3 July 1943). He collected no salaries, the due amounts were used as an aid for the ministry’s clerks. He resigned from Antonescu government. He was arrested in 1948 and convicted, under criminal decree 23-19.01.1949, of the Criminal Section IV of Bucharest Court, to 10 years of prison. A prisoner at Jilava prison, Cernavoda, Gherla where he would be killed on 4 May 1951 (Cicerone Ionitciu , *Victims of communist terror. Arrested, tortured, imprisoned, killed*, Masina de scris Publishing House, Bucharest, 2006)

He had two sons: Petru, killed together with his driver, by the ‚liberators’ Soviets; their bodies were thrown away to the dogs in a hole. Cornel, his second son, passed away a few years ago. They are living in Bucharest, Cristina, sister and Alecu, nephew in Zurich.

***

A difficult mission for me: to find a buyer for ‚Pana Manor’ in Fratilesti. But how should I sell from the history and to whom? It was 2006. It was Saturday, during the Advent. After the memorial service I called Patriarch Damaschin Coravul, Bishop of Slobozia and Calarasi, whom I told the thought received from God and allowed by Aurelian Pana’s sister and nephew: *to have a monastery in Fratilesti* .

***

2009, Spring. Spiritual life had started in Fratilesti. The orchard trees were in bloom when the chapel was arranged and the first cells. I would not want to say something upsetting, but the pious Mira, the Superior was worthy. Mrs. Cristina and Alecu , the sister and the nephew of the worthy of remembrance Aurelian Pana, were weeping with joy.

As for the rest, the place with all the testimonials-ornaments of yore gave no signs of recovery. A sound mind was needed, architectural and restoration projects, and most of all, money.

***

One day I received a phone call from Doina Teodorescu, PhD in architecture at Spiru Haret University, Faculty of Architecture. She was offering her help for free, together with her colleagues and students.

She assigned to the print a document that might have meant more than something for the destiny Place in Fratilesti. The Patriarch Damaschin had passed away and and the Primate of the Diocese was era Patriarch Vicentiu now.